

Horten kommune
Pb 10
3191 Horten

Stokke, 13.05.2011

Høringsuttalelse – kommuneplanens arealdel 2011-2023

Jordvernforeningen i Vestfold mener at mulighetene for produksjon av mat ikke må forringes. Alle deler av Vestfold har spesielt gode naturgitte forhold for matproduksjon og et solid faglig miljø i alle ledd fra jord til bord. Det betyr at det skal særdeles tungtveiende grunner til for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark. Hensynet til jordvern er en samfunnssak som må ivaretas i minst like stor grad som andre viktige samfunnshensyn. - Dette er bakgrunn for Jordvernforeningens uttalelse til Horten kommunes forslag til kommuneplanens arealdel for 2011-2023.

Vi forstår at Horten kommune kan få utfordringer i sin arealforvaltning med såpass stor andel av produktiv mark. Det er derfor positivt at kommunen har jordvern med som en av premissene for planarbeidet. Jordvernhensyn synes imidlertid ikke å ha fått nødvendig vekt i planforslaget. Med en omdisponering av dyrka og dyrkbar mark hvert år framover som foreslått her, vil kommunens arealer skikket for matproduksjon være oppbrukt i løpet av 45 år!

Stortinget og regjeringen satte i 2006 som mål at nedbyggingen av matjord skulle halveres innen 2010. Det målet ble langt fra nådd. Dette ble påpekt av Riksrevisjonen sist høst. Deretter sendte miljøvernministeren og mat- og landbruksministeren brev (19.11.2010) til alle kommuner. Der understreket de at kommunene har hovedansvaret for å ta vare på jordressursene ved sin forvaltning etter plan- og bygningsloven og jordloven.

Det er gode dokumentasjoner på at økningen i behovet for mat er vesentlig større enn økningen av produksjonen av mat både globalt og nasjonalt. Mange steder er matmangel en del av den brutale hverdagen. En slik hverdag er vanskelig å se for seg i Horten, men reduksjon av potensialet for produksjon av mat bør også ha en etisk dimensjon.

Dyrka og dyrkbar mark er en ikke fornybar ressurs. Forvaltning av ikke fornybare ressurser krever et lenger tidsperspektiv enn et ti-år eller to og bør tvinge oss til å tenke på "våre barn og barnebarn", et argument som benyttes ved forvaltning av andre ikke fornybare ressurser. "Tenke globalt og handle lokalt" ble lansert i en annen sammenheng, men har like stor gyldighet her.

Vi kan ikke gå inn på alle enkeltområdene i planforslaget. Vi har forstått at "Områder som ikke er med i administrasjonens innstilling" må ut på særskilt høring dersom de blir tatt inn i planen ved politisk behandling i kommunen.

Jordvernforeningen mener generelt det må spesielle og tungtveiende grunner til for å omdisponere dyrka og dyrkbar mark til boligformål. Viljen til fortetting i eksisterende by- og tettsteder må bli tydeligere. Jordvernforeningen mener også at det i skjæringen mellom hensynene til jordvern, klima og bo- og boligmiljø må finnes interessante utfordringer som bør stimulere til nytenking og kreativitet i aktuelle fagmiljøer. Dette bør avklares før nye byggeområder legges ut, som for eksempel områdene B-1 Gunnerødbrekka, B-2 Glenne NØ, B-3 Glenne øvre og B-4 Tonsåsen. - På Jordvernforeningens åpne møte i april hevdet professor Rainer Stange ved Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo at *god byplanlegging er jordvern*, med henvisninger til prosjekter i inn- og utland.

De samme strenge kravene må stilles til andre samfunnsviktige formål, men der kan alternativene være færre. Et eksempel er område H-3 utvidelse Granly skole. Der synes foreslått løsning å være uunngåelig. Men i slike tilfeller må utvidelser skje på måter som ikke skaper "inneklemt arealer" som vil være "utsatt" ved seinere anledninger.

Område N-2 Kopstad godsterminal utfordrer jordvernet spesielt. Vi forstår Jernbaneverkets akutte behov for deponering av steinmasser og Strøm Eiendoms behov for arealer for godshandtering og at det her kan være en vinn-vinn situasjon. Vi er selvsagt positive til at mer gods kan komme over fra vei til bane. Vi forstår videre at kommunen ønsker å bidra til en løsning som kanskje kan få positive ringvirkninger.

Det vi imidlertid ikke forstår, er at Jernbaneverket har bragt seg i en situasjon med uavklarte løsninger for massedeponering når tunnelarbeidene skal starte og som nå kan oppfattes som et press for en hurtig avgjørelse. Det kan ikke rettferdiggjøre ofring av såpass store arealer dyrka mark. Behovet for godsterminal for tog-bil og en lokalisering her er ikke avklart.

I sitt innspill til kommuneplanen for Strøm Eiendom sier Rambøll: "På grunn av usikkerheten knyttet til tekniske forhold ved avgrensning fra hovedsporet, fremtidig godsstrategi og finansiering, er det en viss sannsynlighet for at godsterminalen ikke kan bygges for jernbane,

selv om dette er tiltakshavers fremste ønske for området. Det er ikke anledning til å vente på at disse spørsmålene avklares, fordi håndtering av stein fra jernbaneprosjektet må besluttes så snart som mulig. Usikkerheten kan håndteres ved at arealet reguleres til godsterminal og næringsvirksomhet, uten at det er et absolutt krav om jernbanetilknytning.”

Her er altså flere vesentlige usikkerheter. Det er bekymringsfullt at et såpass stort prosjekt skal startes med så mange viktige spørsmål uavklarte. Jordvernforeningen kan ikke akseptere at 180 dekar dyrka og 30 dekar dyrkbar mark skal omdisponeres i tilfelle av at det kanskje kan bli en godsterminal her. Å omdisponere arealet til næringsvirksomhet generelt - som en for-sikkerhets-skyld-løsning - kan heller ikke aksepteres. Et såpass stort areal for næringsvirksomhet bør dessuten sees i en regional sammenheng. – Dessuten: Landbruksdrift av produktive arealer er vel også næringsvirksomhet?

Områdets tilknytning til veinettet både mot nord og syd samt en fordelingsvei utenfor selve terminalområdet er for arealkrevende. Særlig vil en veiløsning mot FV680 vest for Kopstadkrysset medføre store areal- og arronderingsmessige ulemper.

Slik situasjonen arter seg nå, synes løsningen å være å benytte de delene av området som ikke er produktiv mark, som deponi. Hvordan arealet oppå deponiet kan brukes på sikt, må avgjøres når alle usikkerhetene er fjernet.

I 2010 startet Vestfold fylkeskommune en viktig prosess som skal føre fram til en omforent Regional plan for bærekraftig arealpolitikk. Her er kommunene hovedaktører. Bærekraftig utvikling defineres ofte som *en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter for å tilfredsstille sine behov*. Jordvern er å verne om mulighetene for matproduksjon i et langsiktig perspektiv.

Et ledd i denne prosessen har vært å styrke kunnskapsgrunnlaget. Ett resultat av dette er den nylig utkomne ”Klassifisering av landbruksarealer med hensyn til produksjonsverdi og klimahensyn”. Den viser at kun 79 dekar av Horten kommunes 20377 dekar dyrkamark er klassifisert som ”mindre produktive jordbruksarealer”, dvs 0,4 %. Svært få kommuner kan vise til maken, men dette bør også forplikte!

Arealoppgavene i konsekvensutredningen viser at kommunen nå foreslår å bygge ned 356 dekar dyrka og 204 dekar dyrkbar mark, dvs 560 dekar i alt. Konsekvensutredningen sier intet om kvantitative følger for produksjon av mat en slik omdisponering medfører. En grov kalkyle over hva dette betyr for ”brødpotensialet”, er:

Med hveteavling på 400 kg pr daa blir dette 224.000 kg hvete pr år. Med 0,6 kg hvete pr

brød blir det 373.000 brød i året, eller vel 1000 brød pr dag. Med ett brød pr gjennomsnittsfamilie er dette daglig brød for over 1000 familier! Hvis gjennomsnittsfamilien består av 3 personer, blir det vel 3000 personer i alt. Det er ca 12 % av Horten kommunes befolkning! - Dette kan ikke være bærekraftig arealpolitikk!

Høsten 2008 arrangerte Jordvernforeningen i Vestfold et åpent møte hvor temaet var om lokalt selvstyre var en trussel for jordvernet. De framførte ordførerne mente at dette ikke var tilfellet. Ordfører Hontvedt var som leder for KS Vestfold en av innleiderne. Hans foredrag var meget bra. Et par dager seinere uttalte han i intervju med avisa Gjengangeren at *Horten kommune skulle bli en av landets beste kommuner på jordvern og at han ville ha en fortetting av sentrum framfor å røre dyrkbar jord.* – Han har tydeligvis ikke lyktes med å selge dette budskapet i administrative og politiske organer i kommunen. Det er beklagelig - ikke minst av hensyn til våre barn og barnebarn.

"The nation that destroys its soil, destroys itself." (President Roosevelt 1937.)

Vennlig hilsen

Jordvernforeningen i Vestfold

Rolf Berg

leder

Mobil 90931168,

e-post: rs.berg@online.no

